

Lasy Siekierzyńskie i pomniki w Wąchocku

Historia

W lasach siekierzyńskich i Wąchocku [miasto powiatowe] znajdują się miejsca pamięci po działającym w tych okolicach w latach 1943-1944 dużym zgrupowaniu partyzanckim AK, liczącym ok. 400 ludzi, dowodzonym przez cichociemnego por. Jana Piwnika „Ponurego” [szefa Kedywu AK okręgu radomsko-kieleckiego], następnie przez por. Eugeniusza Kaszyńskiego „Nurta”. Duża aktywność oddziałów tego zgrupowania sprowokowała obławy niemieckie na obozowisko partyzantów w miejscu lasu zwanym Wykusem. Do największych walk doszło 28 października, gdy liczące ok. 3 tys. jednostki niemieckie wspomagane artylerią i lotnictwem uderzyły z zaskoczenia i zniszczyły obozowisko. Zginęło **22 partyzantów chroniących radiostację i 11 z innych oddziałów**. Pozostałym udało się wydostać z okrążenia. W styczniu 1944 r. „Ponury” został odwołany przez Komendę Główną AK i przeniesiony do Nowogródzczyzny, gdzie zginął 16 czerwca 1944 r. podczas akcji „Burza” w walce pod Jewłaszami, w okolicach Wilna. Według niektórych relacji przeniesienie „Ponurego” było motywowane sprowokowaniem przez jego oddział drugiej pacyfikacji w Michniowie [Michniów].

Joanna Wawrzyniak

Pamięć

Pojedyncze i zbiorowe mogiły poległych podczas walk na Wykusie partyzantów mieszczą się wzdłuż brukowanej drogi leśnej [Siekierno–Wąchock]. Ustawione kilka lat temu na terenie uroczyska tablice przedstawiają etapy drogi krzyżowej [rokrocznie odbywają się tutaj nabożeństwa]. Na polanie uroczyska Wykus znajduje się pomnik, na którego ścianach wyryto 118 pseudonimów podkomendnych „Ponurego”. Prochy J. Piwnika ekshumowano w latach 80. i złożono w krypcie w podziemiach zabytkowego klasztoru cystersów w Wąchocku. Na murze klasztornym wmurowano tablice upamiętniające AK [zawierają wiele informacji na temat jej historii, szczególnie oddziałów na Kielecczyźnie]. Na rynku w Wąchocku znajduje się pomnik „Ponurego”.

Joanna Wawrzyniak

Informacje praktyczne

Lasy Siekierzyńskie i pomniki w Wąchocku

Dojazd: Wąchock leży przy drodze nr 746 między Skarżyskiem-Kamienną i Starachowicami; dojazd koleją: rozkłady jazdy na www.pkp.pl.

Wąchock